

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 307 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso paskirtis yra teisės priemonėmis ginti žmogaus teises ir laisves, visuomenės ir valstybės interesus nuo administracinių nusižengimų, užtikrinti teisingumo principo įgyvendinimą, skatinti taikų valstybės ir žmogaus, visuomenės narių sugyvenimą.

Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 307 str. 1 d. (Transporto priemonių, ne keliais judančių mechanizmų ir įrengimų, kurių į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekis viršija nustatytus ribinius dydžius, arba transporto priemonių, ne keliais judančių mechanizmų ir įrengimų su sumontuotu prietaisu ar įrenginiu, kuris išderina gamintojo numatytą išmetamųjų dujų neutralizavimo sistemos veikimą, eksploatavimas) straipsnio pakeitimo įstatymo projektu (toliau – Projektas) siekiama švelninti nuobaudas už 307 str. 1 d. padarytus administracinius nusižengimus reaguojant į visuomenės reakciją įsigaliojus įstatymų pakeitimams, pagal kuriuos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams suteikta teisė savarankiškai stabdyti ir tikrinti lengvųjų keleivinių transporto priemonių (M1 klasė), autobusų (M2, M3 klasės) ir krovininių transporto priemonių (N1, N2, N3 klasės) išmetamų į aplinką teršalų atitiktį nustatytiems reikalavimams, o nustačius pažeidimus pagal Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo nuostatas, Susisiekimo ministerijos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, panaikinti automobilio privalomosios techninės apžiūros dokumentų galiojimą. Paminėtina, kad dažnu atveju transporto priemonės vairuotojas nežino, jog galimai daro pažeidimą, nes jo vairuojamas automobilis neišmeta matomų dūmų, o automobilio davikliai nerodo galimo gedimo.

Siekiant atgrasyti asmenis nuo administracinių nusižengimų ar nusikalstamų veikų darymo ir paveikti administracinius nusižengimus padariusius asmenis, kad jie laikytųsi įstatymų ir vėl nedarytų administracinių nusižengimų Projektu siūloma nustatyti alternatyvią baudoms administracinės nuobaudos rūšį – įspėjimą, t. y. oficialų rašytinį fizinio asmens padarytos veikos pasmerkimą ANK specialiojoje dalyje numatytais atvejais. Įspėjimas būtų skiriamas tik tais atvejais, kai administracinis nusižengimas padaromas pirmą kartą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymų projektų rengėjas – Lietuvos Respublikos Seimo narys Algirdas Stončaitis.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai.

Šiuo metu galiojančiame ANK 307 str. 1 d. numatyta, kad transporto priemonių, ne keliais judančių mechanizmų ir įrengimų, kurių į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekis viršija nustatytus ribinius dydžius, arba transporto priemonių, ne keliais judančių mechanizmų ir įrengimų su neveikiančia gamintojo numatyta išmetamųjų dujų neutralizavimo sistema eksploatavimas užtraukia *baudą* asmenims nuo 100 iki 300 eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 300 iki 500 eurų (pakartotinai padarytas administracinis nusižengimas – nuo 600 iki 900 eurų).

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

ANK 307 str. 1 (Transporto priemonių, ne keliais judančių mechanizmų ir įrengimų, kurių į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekis viršija nustatytus ribinius dydžius, arba transporto priemonių, ne keliais judančių mechanizmų ir įrengimų su sumontuotu prietaisu ar įrenginiu, kuris išderina

gamintojo numatytą išmetamųjų dujų neutralizavimo sistemos veikimą, eksploatavimas) Projektu siūloma įvesti alternatyvią administracinės nuobaudos rūšį – įspėjimą. Siūloma numatyti galimybę įspėjimą skirti tik tais atvejais, kai administracinis nusižengimas padaromas pirmą kartą.

Taikant administracinės nuobaudas kaltam asmeniui yra daromas moralinio, psichinio, materialaus ir fizinio pobūdžio poveikis. Kaip antai įspėjimas veikia morališkai, bauda – materialiai. Įspėjimas yra švelniausia administracinė nuobauda, kuria viešai pasmerkiamas asmens padarytas nusižengimas. Įspėjimo tikslas yra, kad asmuo daugiau nenusižengtų ir galėtų pasitaisyti. Jis skiriamas, kai asmuo nusižengia pirmą kartą, supranta savo nusižengimo esmę, gailisi dėl savo padaryto teisės pažeidimo, arba yra kitokių jo kaltę švelninančių aplinkybių ir yra netikslinga taikyti griežtesnę poveikio priemonę. Projektu siekiama įtvirtinti galimybę už 307 str. 1 d. numatytas veikas skirti įspėjimą. Tokiu būdu būtų sudaromos sąlygos taikyti švelniausią prevencinio pobūdžio administracinę nuobaudą, išaiškinti asmeniui jo priešingą teisei veiką, įpareigoti jį nutraukti šiuos veiksmus bei įspėti, kad ateityje bus taikoma griežtesnė administracinė nuobauda, t. y. bauda.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai nenumatoma.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai nenumatoma.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Įstatymo projekto įgyvendinimui teisės aktų priimti nereikės.

10. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengti laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte neapibrėžiama naujų sąvokų.

11. Ar Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų parengti, šių aktų metmenys.

Įstatymo projekto įgyvendinamųjų teisės aktų nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Įstatymo projekto įgyvendinimui papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai įstatymo projekto žodžiai „administracinis nusižengimas“, „aplinkos teršimas“, „bauda“, „įspėjimas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Teikia
Seimo narys
Algirdas Stončaitis